

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 455/2021-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Igorom Horanským, Staničná 1, Piešťany, proti uzneseniu Okresného súdu Piešťany č. k. 4 C 345/2008 z 5. augusta 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 21. októbra 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 v spojení s čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) v spojení s právom vlastníť majetok podľa čl. 11 ods. 1 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s právom na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru a právom pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a zásady rovnosti pred súdom podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „medzinárodný pakt“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh a napadnutého uznesenia okresného súdu vyplýva nasledujúci stav veci, že sťažovateľ je ako fyzická osoba – podnikateľ v právnom postavení žalovaného v spore

o odstránenie väd diela v konaní vedenom na Okresnom súde v Piešťanoch (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 4 C 345/2008. Na základe zrušujúceho uznesenia Krajského súdu v Trnave č. k. 25 Co 174/2018-450 z 25. júna 2019 okresný súd uznesením č. k. 4 C 345/2008-464 z 20. januára 2020 vyzval žalobkyňu, aby v lehote do 15 dní od doručenia tohto uznesenia doplnila svoju žalobu o označenie a špecifikáciu hrobu, predstavujúceho dielo zhotovené žalovaným, odstránenia väd ktorého sa žalobkyňa domáha voči žalovanému v prebiehajúcom konaní pred súdom, a opravila petit žaloby tak, aby bol určitý, zrozumiteľný a vykonateľný, s tým, že v prípade, ak v stanovenej lehote svoju žalobu v uvedenom rozsahu nedoplní alebo neopraví, súd jej žalobu odmietne v zmysle § 129 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Uvedené uznesenie bolo doručené právnenému zástupcovi žalobkyne 7. februára 2020.

3. Keďže žalobkyňa a ani jej právny zástupca na výzvu súdu na odstránenie väd žaloby nereagovali a jej vady v súdom stanovenej lehote neodstránili, okresný súd v súlade s § 129 ods. 3 CSP uznesením č. k. 4 C 345/2008 z 12. februára 2021 žalobu žalobkyne odmietol. Proti tomuto uzneseniu podala žalobkyňa odvolanie došlé okresnému súdu 20. mája 2021, v ktorom uviedla, že uznesenie okresného súdu o odstránenie väd žaloby bolo doručené jej právnenému zástupcovi, ktorý ju však o doručení predmetného uznesenia neinformoval a ani v jej veci nekonal. Žalobkyňa sa tak o výzve súdu na odstránenie väd jej žaloby dozvedela až na základe doručeného uznesenia okresného súdu o odmietnutí jej žaloby. Podľa zistení okresného súdu právny zástupca žalobkyne už činnosť advokáta nevykonáva. Na základe uvedeného sa žalobkyňa v podanom odvolaní domáhala, aby okresný súd svoje odvolaním napadnuté uznesenie zrušil. Spolu s odvolaním žalobkyňa doručila okresnému súdu aj podanie, ktorým doplnila a opravila svoju žalobu v zmysle výzvy okresného súdu na odstránenie jej väd. Na základe uvedených skutočností, vychádzajúc z § 129 ods. 4 CSP, okresný súd svojím sťažnosťou napadnutým uznesením rozhodol o zrušení svojho uznesenia o odmietnutí žaloby žalobkyne.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Proti napadnutému uzneseniu, ktorým okresný súd zrušil svoje uznesenie o odmietnutí žaloby žalobkyne, podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) Uznesenie okresného súdu z 12. februára 2021, ktorým okresný súd odmietol žalobu žalobkyne, bolo vydané až rok po právoplatnosti uznesenia okresného súdu z 20. januára 2020, ktorým okresný súd vyzval žalobkyňu na odstránenie väd jej žaloby, čím sa mal dopustiť porušenia práva sťažovateľa na spravodlivý proces neodôvodnenými priet'ahmi v konaní.

b) Odvolanie žalobkyne proti uzneseniu okresného súdu o odmietnutí jej žaloby nemôže byť považované za včas podané, keďže lehota na jeho podanie podľa sťažovateľa uplynula najneskôr 16. apríla 2021. Podľa sťažovateľa sa okresný súd v napadnutom uznesení nezaoberal a nijako nevysporiadal s tým, že svoje uznesenie o odmietnutí žaloby žalobkyne doručoval splnomocnenému zástupcovi žalobkyne (a to dvakrát, 15. marca 2021 a 15. apríla 2021) a prečo uvedené uznesenie doručoval aj priamo žalobkyne a tiež prečo ho pokladá za jej doručené až 12. mája 2021. Podľa sťažovateľa ak žalobkyňa so svojím právnym zástupcom nekomunikovala, mala plnomocenstvo na jej zastupovanie v konaní pred súdom udelené jej právnenému zástupcovi vypovedať. Skutočnosť,

že tak neučinila, nemôže byť podľa sťažovateľa vykladaná na jeho úkor a nemala by byť posudzovaná ako ospravedlniteľný dôvod zmeškania lehoty na podanie odvolania.

c) Ak má strana konania zástupcu s plnomocenstvom na celé konanie, súd je povinný doručovať písomnosti len tomuto zástupcovi. Lehota na podanie odvolania má preto plynúť odo dňa doručenia uznesenia okresného súdu splnomocnenému zástupcovi.

d) Uznesenie okresného súdu o odmietnutí žaloby žalobkyne nie je v zmysle príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku uznesením, ktoré sa doručuje do vlastných rúk, a preto sa má považovať za doručené dňom vrátenia nedoručenej zásielky súdu, a to aj vtedy, ak sa jeho adresát o tom nedozvie. Dôvody žalobkyne na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania nemožno považovať za ospravedlniteľné.

e) Okresný súd sa v napadnutom uznesení nezaoberal posúdením ospravedlniteľnosti dôvodov žalobkyne na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania proti uzneseniu o odmietnutí žaloby a ani nerozhodol o odpustení tejto lehoty.

g) Na základe uvedeného sťažovateľ považuje napadnuté uznesenie okresného súdu za nedostatočne odôvodnené, dôkazne nepodložené, formalistické, nezákonné, nepreskúmateľné, arbitrárne a ústavne neakceptovateľné, čím sa mal okresný súd spolu so svojou nečinnosťou od 3. marca 2020 do 12. februára 2021 (rozhodnutia o odmietnutí žaloby) dopustiť porušenia jeho práva na spravodlivý proces, práva na rovnosť v konaní pred súdom a práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru), základného práva na rovnosť v konaní pred súdom (čl. 47 ods. 3 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu) a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) uznesením okresného súdu o zrušení svojho skoršieho uznesenia, ktorým odmietol žalobu o odstránenie väd diela pre neodstránenie väd žaloby. Porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 listiny sťažovateľ namieta v spojení so základným právom vlastníť majetok podľa čl. 11 ods. 1 listiny a porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru namieta v spojení s právom na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru a právom pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

III.1. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces:

6. Podľa sťažovateľa okresný súd zrušením uznesenia o odmietnutí žaloby rozhodol arbitrárne a nezákonne a jeho rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené a nepreskúmateľné. Ústavný súd k obdobným námietkam sťažovateľov opakovane uvádza, že podľa konštantnej judikatúry nie je súčasťou systému všeobecných súdov ani opravnou inštanciou všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy,

ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06, II. ÚS 332/2018, IV. ÚS 540/2018).

7. Ústavný súd teda skúmal, či sa okresný súd odchýlil od ústavne prípustného výkladu a aplikácie pre posudzovanú vec relevantných právnych noriem.

8. Civilný sporový poriadok upravuje všeobecný režim odstraňovania vád podania vo veci samej v § 129. V prípade, ak ten, kto podanie urobil, podanie opraví alebo doplní v celom rozsahu v súlade s výzvou súdu na odstránenie vád podania, a to najneskôr do uplynutia lehoty na podanie odvolania proti uzneseniu o odmietnutí podania, o odvolaní proti tomuto uzneseniu môže rozhodnúť súd, ktorý ho vydal (§ 129 ods. 4 CSP). Vo všeobecnosti možno konštatovať, že v zmysle uvedenej právnej úpravy márne uplynutie lehoty na odstránenie vád podania, nespôsobuje nemožnosť vytknuté vady podania odstrániť neskôr, pokiaľ súd z ich neodstránenia nevyvodí zákonom predvídané následky, a to prípadne i v odvolaní proti uzneseniu súdu prvého stupňa o odmietnutí podania, alebo v inom podaní doručenom odvolaciemu súdu pred vydaním rozhodnutia o odvolaní, ku ktorých obsahu odvolací súd prihliadne v zmysle § 234 ods. 2 v spojení s § 217 ods. 1 CSP. Záver, že pre vadu podania nie je možné v konaní pokračovať, je záverom, ktorý sa z povahy veci viaže k tomu objektívne určenému stavu konania, ktorý existuje v dobe, keď ho súd vyslovuje. Pre posúdenie okresného súdu zrušiť svoje predchádzajúce uznesenie o odmietnutí žaloby v zmysle § 129 ods. 4 CSP bolo rozhodujúce, že žalobkyňa opravila a doplnila svoju žalobu v lehote na podanie odvolania proti uzneseniu o odmietnutí žaloby a súčasne proti tomuto uzneseniu v lehote na podanie odvolania podala aj odvolanie.

9. Ústavný súd zastáva názor, že jedným z hraničných kritérií pri ústavnom prieskume zrušenia uznesenia o odmietnutí žaloby z dôvodu neodstránenia jej vád je, či súd týmto zrušením zabránil sťažovateľovi v uplatnení jeho práv na súde alebo ich uplatnenie značne sťažil. I keď je zarážajúce, že po pätnástich rokoch konania okresný súd vyzýva na odstránenie vád žaloby (hoci na základe v zmysle Civilného sporového poriadku „diskutabilného“ právneho názoru odvolacieho súdu), ústavný súd v kontexte prejednávanej veci uvádza, že sťažovateľ má stále, aj napriek zrušeniu uznesenia o odmietnutí žaloby, možnosť uplatňovať v rámci súdneho konania prostriedky svojej procesnej obrany vzhľadom na novú „špecifikáciu“ žaloby a domáhať sa ochrany svojich práv a právom chránených záujmov v konaní pred súdom. Okresný súd sa preto v posudzovanej veci interpretáciou a uplatnením § 129 ods. 4 CSP nedopustil obmedzenia práva sťažovateľa na spravodlivý proces.

10. Vo vzťahu k argumentom sťažovateľa, že okresný súd nesprávne určil moment začatia plynutia lehoty na podanie odvolania proti uzneseniu o odmietnutí žaloby a že v písomnom vyhotovení

svojho sťažnosťou napadnutého rozhodnutia sa výslovne a podrobne nezaoberal tým, na základe čoho považoval, že uznesenie súdu o odmietnutí žaloby bolo žalobkyni doručené až 12. mája 2021, resp. že sa v napadnutom rozhodnutí nezaoberal posúdením odpustenia zmeškania lehoty na podanie odvolania proti uzneseniu o odmietnutí žaloby, ústavný súd uvádza, že aj napriek tomu, že okresný súd v napadnutom rozhodnutí len lakonicky konštatuje, že odvolanie žalobkyne proti uzneseniu o odmietnutí žaloby a jej podanie obsahujúce odstránenie väd jej žaloby, doručené okresnému súdu 20. mája 2021, boli podané včas a oprávnenou osobou, podľa stabilnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na súdnu ochranu, resp. spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Podstatné pre rešpektovanie práva na spravodlivý proces je, okrem toho, aby sa neprehliadlo právo strany konania byť vypočutou, i to, aby súd posúdil tvrdenia strany konania, resp. skutkový a právny stav prejednávanej veci, hoci sa to explicitne neodrazí v jeho rozhodnutí (Z. a E. proti Rakúsku, rozhodnutie Komisie z 13. 10. 1986, sťažnosť č. 10153/82, s. 67 a 74).

11. Ústavný súd je toho názoru, že napadnuté uznesenie okresného súdu aj napriek tomu, že prípadne mohlo vo svojom odôvodnení obsahovať podrobnejšie posúdenie určitých sťažovateľom nastolených otázok, vyhovuje požiadavkám na odôvodnenie uznesenia podľa § 263 CSP a z hľadiska jeho ústavnej akceptovateľnosti neobsahuje vadu takej intenzity, ktorá by znamenala zásah do práva sťažovateľa na spravodlivý proces.

12. Závery, ku ktorým všeobecný súd dospel, tak nemožno označiť za arbitrárne (svojvoľné) a nezákonné. Sťažovateľovi napadnutým rozhodnutím okresného súdu nebolo znemožnené, aby sa ochrany svojich práv a právom chránených záujmov domáhal v konaní pred súdom o žalobe, ktorej odmietnutie pre neodstránenie jej väd bolo napadnutým uznesením okresného súdu zrušené. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom okresného súdu nestotožňuje, nestačí na prijatie záveru o zjavnej arbitrárnosti napadnutého uznesenia. Názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, rešpektuje aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010). Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu práva na rovnosť strán v konaní pred súdom:

13. Ústavný súd v namietanom uznesení nezistil ani taký výklad a aplikáciu zákonných predpisov rozhodných pre posudzovanú vec, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné so základným právom na rovnosť strán v konaní pred súdom. Zásada rovnosti strán v civilnom procese sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a procesného postavenia subjektov, o ktorých právach a povinnostiach rozhoduje súd. Okresný súd svojím postupom a sťažnosťou napadnutým uznesením neuprel sťažovateľovi žiadne jeho právo a ani ho nijako v konaní pred ním neznevýhodnil. Skutočnosť, že rozhodnutie spravidla vyznieva v neprospech jednej zo strán sporu, nemožno považovať za zásah do rovnosti strán, ale ide o prirodzený výsledok sporového konania.

14. Napokon, sťažovateľ v odôvodnení svojej ústavnej sťažnosti porušenie svojho základného práva na rovnosť strán v konaní pred súdom nijako neodôvodňuje, len v odôvodnení a petite ústavnej sťažnosti označuje články ústavy, listiny, dohovoru a medzinárodného paktu, uznávajúce toto základné právo, ktoré malo byť napadnutým rozhodnutím okresného súdu porušené. V súvislosti s nedostatkom zákonom predpísaných náležitostí ústavnej sťažnosti ústavný súd pripomína, že tieto nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní strán konania (IV. ÚS 77/08, I. ÚS 162/2010, II. ÚS 309/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010).

15. V časti namietajúcej porušenie základného práva sťažovateľa na rovnosť strán v konaní pred súdom ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol aj ako nemajúcu náležitosti ustanovené zákonom podľa § 56 ods. 2 písm. c) v spojení s § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

III.3. K namietanému porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov:

16. Podľa stabilnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak je táto ochrana na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02, III. ÚS 50/2012). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde], pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 3. 3. 2009, sťažnosť č. 16970/05).

17. Keďže v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov z dôvodu prijatia uznesenia okresného súdu o odmietnutí žaloby už nemohlo trvať, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde aj v časti namietajúcej porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

18. Ústavný súd navyše s poukazom na petit ústavnej sťažnosti, súc v zmysle § 45 zákona o ústavnom súde viazaný jej rozsahom a dôvodmi (teda aj sťažnostným petitom), považuje za vhodné poznamenať, že vzhľadom na neprimeranú dĺžku celého konania nie je však vylúčené, aby sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu v predmetnom konaní.

19. Celkom na záver dáva ústavný súd do pozornosti označenie sťažovateľa, pretože v zmysle § 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 14 CSP zákon už nerozlišuje medzi fyzickou osobou podnikateľom a fyzickou osobou nepodnikateľom a identifikačné znaky pre fyzickú osobu sú unifikované aj pre fyzickú osobu podnikateľa bez ohľadu na to, či vystupujú ako podnikatelia alebo nie. Sťažovateľ ako fyzická osoba musí byť označený menom, priezviskom, dátumom narodenia, adresou trvalého pobytu alebo iného pobytu, prípadne iným identifikačným údajom, aby ho nebolo možné zameniť s inou fyzickou osobou (§ 39 a § 43 zákona o ústavnom súde). Keďže týmto iným identifikačným údajom môže byť aj údaj o mieste podnikania alebo IČO, ústavný súd nepovažoval za nevyhnutné vyzývať sťažovateľa na odstránenie väd jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. novembra 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu